

PRACOWNIA ARCHEOLOGII PODWODNEJ (1982-1985)

przekształcona w ZAKŁAD ARCHEOLOGII PODWODNEJ (od 1985 roku)



PRZEPRAWY MOSTOWE W ŚREDNIOWIECZU I CZASACH NOWOŻYTNYCH

WODNE URZĄDZENIA KOMUNIKACYJNE

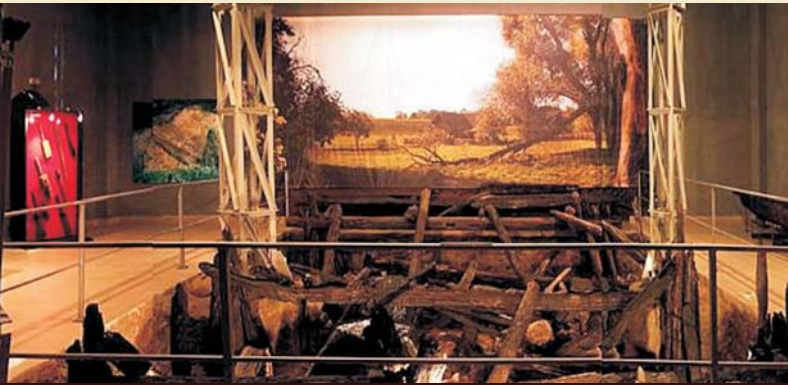


Wojciech Szulca

Diorama mostu z Ostrowia Lednickiego, prezentowana na wystawie w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. (lit. W. Kąkol)

PROBLEMATYKA BADAWCZA

Ekspedycja Pracowni Archeologii Podwodnej nad Jeziorem Lednickim. W pierwszym rzędzie od lewej: A. Kola, M. Grupa, A. Mackiewicz, Cz. Pietrzykowski, G. Wilke; w drugim rzędzie od lewej: D. Czerniakowski, W. Skrobot, J. Gackowski



▲ Nętno - pow. Drawsko Pomorskie, woj. zachodniopomorskie, Jezioro Gagnowskie (relikty mostu z X/XI w.), badania w latach 2003/2004 i 2006/2007



▲ Wydobywanie dębaki z Jeziora Lednickiego.



Współpraca z Instytutem Archeologii Pradziejowej i Średniowiecznej Uniwersytetu Christiana Albrechta w Kilonii w badaniach Plöner See. Promotorem tej współpracy ze strony niemieckiej jest Gerard Wilke - jeden z inicjatorów toruńskiej, akademickiej archeologii podwodnej.

Współpraca:

Zakład ściśle współpracuje z innymi jednostkami badawczymi m.in. z Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku, Centrum Historii Zachodniej Litwy i Prus przy Uniwersytecie w Kłajpedzie, Instytutem Archeologii Pradziejowej i Średniowiecznej Uniwersytetu Christiana Albrechta w Kilonii. Z Zakładem współpracują i uczestniczą w prowadzonych przez niego badaniach działające na Uniwersytecie - Studenckie Koło Badań Podwodnych oraz Akademicki Klub Badań Podwodnych.

Dydaktyka

Zajęcia dydaktyczne dla studentów archeologii w ramach specjalności archeologia podwodna jeszcze do niedawna były jedynymi tego typu w Europie na poziomie uniwersyteckich studiów magisterskich.

Program kształcenia obejmuje zagadnienia w zakresie: Rola i znaczenie badań podwodnych we współczesnej archeologii, Metodyka archeologicznych badań podwodnych, Taksonomia i typologia w archeologii, Wprowadzenie do praktycznej konserwacji zabytków Archeologia morską basenu Morza Śródziemnego, Prahistoria żeglugi, Archeologia morską Europy, Archeologia podwodna strefy śródlańdowej Europy



◀ Gerard Wilke



▲ Projekt Dębanka Studenckiego Koła Badań Podwodnych

przekształcona w
ZAKŁAD ARCHEOLOGII PODWODNEJ (od 1985 roku)



Zdjęcie lotnicze portu w Zaton z widocznym pirsem.

Andrzej Pydyn



Mołtajny - pow. Kętrzyn, woj. warmińsko-mazurskie, Jezioro Arkiłkie (relikty osiedla nawodnego z wczesnej epoki żelaza); badania w latach 1986-1991.



Jack Gackowski

PROBLEMATYKA BADAWCZA



ARCHEOLOGIA PODWODNA ADRIATYKU

Zaton, 2007. Badania antycznego portu miasta Aenony na wybrzeżu środkowej Chorwacji. Szczególną uwagę zwracającą odkryte wraki jednostek liburnijskich będące ważnym elementem w badaniach nad sztuknictwem i żegluga w pierwszych wiekach naszej ery.

Wyspy Zadarskie, 2009. Inwentaryzacja i wstępne badania licznych stanowisk podwodnych na wybrzeżu środkowej Chorwacji.

OSADY NAWODNE I PRZYBRZEŻNE W PRADZIEJACH I ŚREDNIOWIECZU

METODYKA ARCHEOLOGICZNYCH BADAŃ PODWODNYCH

ARCHEOLOGICZNA PROSPEKCJA PODWODNA BALTyku WZDŁUŻ WYBRZEŻY LITEWSKICH

Plotwie (Litwa) badania (w latach 1995-2003) relikwów mostu z końca XVI w.



Naczynie odkryte w obrębie antycznego portu w Zaton. Student archeologii w czasie penetracji podwodnych przy wyspie Silba.

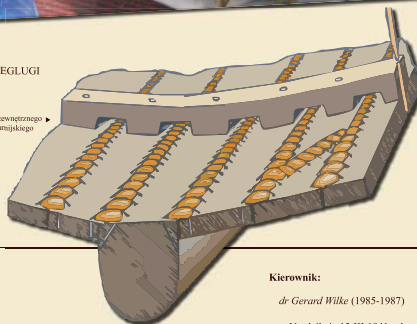
Zabytki ze stanowiska Anzr położonego przy Wyspie Silba w środkowej Chorwacji.



Ostrow Lednicki, woj. wielkopolskie. Badania (w latach 1977-1989, 1991-1992, 1994, 1999-2007) relikwów mostów wczesnośredniowiecznych.

PRAHISTORIA ŻEGLUGI

Sposób łączenia desek poszycia zewnętrznego w używanych dostrach typu liburnijskiego



Kierownik:

dr hab. Andrzej Kola (1990-2010), prof. UMK

Urodzony 17 I 1940 w Toruniu. W 1957 roku ukończył II LO w Toruniu, a w 1966 archeologię na UMK pracą magisterską napisaną pod kierunkiem K. Żarowskiego. Doktorat (*Wczesnośredniowieczne Chelmo w świetle źródeł archeologicznych*) przedstawił w roku 1976. Rozprawę habilitacyjną, *Grody ziemi chełmińskiej w późnym średniowieczu*, obronił na Uniwersytecie Warszawskim w roku 1991. Cztery lata później otrzymał stanowisko profesora nadzwyczajnego. Przewodniczący Komisji Archeologicznej Polskiego Towarzystwa Historycznego, sekretarz Uniwersyteckiego Centrum Archeologii Średniowiecznej i Nowożytnej, przewodniczący Komitetu Redakcyjnego i sekretarz serii „Prace Archeologiczne”, założyciel i prezes Akademickiego Klubu Badań Podwodnych na UMK, sekretarz Towarzystwa Civitas, członek Regionalnej Rady Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Pomorza Nadwiślańskiego, członek Komisji ds. Upamiętnienia Zbrodni Katyńskiej.

Publikacje (wybór):

Seria *Archeologia Podwodna* [w:] Acta Universitatis Nicolai Copernici Wczesnośredniowieczne mosty przy Ostrowie Lednickim. Tom 1. *Mosty traktu gnieźnieńskiego*, Lednica-Toruń 2000, 1999

Andrzej Kola, Gerard Wilke *Mosty sprzed tysiąca lat. Archeologiczne badania podwodne przy rezydencji pierwszych Piastów na Ostrowie Lednickim*, Toruń 2000.

Jack Gackowski *On the Dating and Cultural Aspects of the West Baltic Barrow Culture Lake Dwellings [w:] "Studies in the Lake Dwellings of the West Baltic Barrow Culture"*, A. Kola (red.), Toruń 2000, s. 9-64.

Andrzej Pydyn *Exchange and Cultural Interaction*, Oxford 1999. *Proceedings of the 13th Annual Meeting of the European Association of the Archaeologists* (Zadar, Croatia, 18-23 September 2007), Irena Radić Rossi, Andrzej Gaspari, Andrzej Pydyn (red.), Zagreb 2008.

Krzysztof Radka *Podwodne badania rekonesansowe w wybranych jeziorach Pomorza Środkowego*, [w:] „Acta Archeologica Pomorania” t. III, cz. 1, s. 411 – 421, Szczecin.

Wojciech Szulca *Przeprawy mostowe na ziemiach polskich w średniowieczu*, Toruń 2008.



Kierownik:

dr Gerard Wilke (1985-1987)

Urodził się 13 III 1941 roku w Bydgoszczy, gdzie w 1959 r. ukończył II LO. W 1965 uzyskał magisterium na Uniwersytecie Poznańskim pod kierunkiem W. Koczi, w 1978 roku doktorat z tematu *Osadnictwo północnej części Pojezierza Krajńskiego od VII do X wieku*, pod kierownictwem K. Żarowskiego. Członek Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego, American Institute of Nautical Archeology (Texas), The Nautical Archeology Society (London). Zatrudniony na Uniwersytecie w Kilonii; współpracując stale z ośrodkami toruńskimi.

Pracownicy:

- dr Andrzej Kola (1985-2010), hab. 1991, prof. nadzwyczajny 1995
- dr Gerard Wilke (1985-1988)
- mgr Czesław Pietrzykowski (1983-1989)
- mgr Jack Gackowski (1984-2004), dr 1999
- mgr Wojciech Szulca (1990-2008), dr 2005
- dr Andrzej Pydyn (od 1999)
- mgr Krzysztof Radka (od 2005)

